

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF PROJECT IMPLEMENTATION TO TEACH LESS LEARN MORE OF SCHOOL IN DOITAO CO-EDUCATIONAL NETWORK UNDER THE DISTRICT CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

สรุทธิ์วัฒน์ สมป้อม*, นลธวัช ยุทธวงศ์ และ สิริกร ชุ่มเชย

Suntawat Sompom*, Nolphawat Yuttawong and Sirikorn Chumchery

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: soppom072523@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 129 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เป็นนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดคุณสมบัติและเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.52$) เรียงจากสูงไปต่ำ คือ การจัดกิจกรรมตามแผน การวางแผนส่งเสริมสนับสนุน การกำกับ ติดตามและประเมินผล และการเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุง ตามลำดับ ปัญหาการดำเนินโครงการ คือ การติดต่อประสานกับบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อขอรับการสนับสนุนมีน้อย งบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ อุปกรณ์เพิ่มเติมไม่เพียงพอ การเผยแพร่ผลงานไม่ทั่วถึง และงบประมาณให้ครูเผยแพร่ผลงานสู่ภายนอกไม่เพียงพอ แนวทางการพัฒนาการดำเนินโครงการ คือ 1) ควรมีข้อมูลสารสนเทศความรู้ ความสามารถและความสนใจของบุคลากรที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน 2) วางแผนสนับสนุนงบประมาณ เน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่นและจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมของครูและนักเรียนมากยิ่งขึ้น 3) นำผลการประเมินมาประมวลผลเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรม และ 4) สื่อสารแบบสองทางกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุท้องถิ่นในการจัดทำสื่อจัดกิจกรรม

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, โครงการ, ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

* Received June 29, 2024; Revised July 24, 2024; Accepted July 31, 2024

Abstract

These objectives of the research are 1) To study the conditions and problems in the project implementation to teach less learn more of schools in Doitao co-educational network under the district Chiang Mai primary educational service area office 5 and 2) To find guidelines for developing the project implementation to teach less learn more of schools in Doitao co-educational network under the district Chiang Mai primary educational service area office 5, The research is divided into 2 steps The target group is 129 educational institution administrators and teachers and 9 experts. Be a scholar educational administrators and educational institution administrators specify properties and select specifics. The tools uses a structured questionnaire and interview form. Data were analyzed by find frequencies, percentages, means, standard deviations. and content analysis. The research results found that: Project implementation conditions Overall it is at a high level ($\mu = 4.19, \sigma = 0.52$). Arranged from highest to lowest is: Organizing activities according to plan, planning promotion and support, supervision, monitoring and evaluation. and a discussion to reflect on results and improve them, respectively. The problem in project implementation is contact and coordination with people. There is little local wisdom and other organizations to request support. Budget to procure media. Additional equipment is not enough Dissemination of work is not thorough. and the budget for teachers to disseminate their work outside is not sufficient. Guidelines for developing project are that there should be 1) Information and knowledge. Correct, up-to-date abilities and interests of personnel. 2) Plan to support the budget. Emphasize the use of local materials and provide more equipment for organizing activities for teachers and students. 3) Take the evaluation results and process them into information for use in developing activities. and 4) Two-Way communication with all relevant parties to request support for local materials in preparing event media.

Keywords: Operations, Projects, Teach Less Learn More

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ช่วยในการพัฒนาศักยภาพและ ขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรม และประเทศ สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัต จึงต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะการทำงาน ทักษะการดำรงชีวิต และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและมีสุขภาพะ ผลการเทียบมาตรฐานของการจัดการศึกษาในระดับอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีผล การจัดการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 8 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ นักเรียนคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่ได้ขาดทักษะชีวิต อัดแน่นเนื้อหาวิชาการมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีภาระงานการบ้านมาก

เกินไปหรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน และนักเรียนเครียดที่ต้องเรียนพิเศษมากเพราะกลัวเรียนไม่เก่งเหมือนเพื่อน เห็นได้ว่าปัจจุบันโรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้แก่ักเรียนวันละ 7-8 ชั่วโมง แต่นักเรียนก็ยังขาดทักษะที่สำคัญ และจำเป็นต่อการเรียนในอนาคตเป็นอย่างมาก และยังไม่สามารถนำมาเทียบเคียงกับการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายในการปรับลดเวลา เรียนให้น้อยลง คือ การลดเวลาเรียนภาควิชาการลงให้โรงเรียนเรียนภาควิชาการถึงเวลาบ่ายสองโมงครึ่ง แต่เวลา ที่โรงเรียนเลิกยังเหมือนเดิมตามกำหนดของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมักจะเป็นช่วงเวลาบ่ายสี่โมง และในช่วงระยะเวลา ระหว่างหลังเลิกเรียนจนกว่านักเรียนจะกลับบ้าน โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และ ควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่าเด็กทุกคนมี ความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง การจัดกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกันหรือ ระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือ ดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วง โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้เด็กได้เรียนภายใต้แนวคิดให้ เป็นกิจกรรมทางเลือก ที่สนองต่อต่อความสนใจความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ให้เรียนรู้หลักการสร้าง ความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรม (Process and Content) ได้ลงมือปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ในบรรยากาศ ที่อบอุ่น อิสระและปลอดภัย โดยครูปรับบทบาทจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้นำ (Coach & Mentor) ครูผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเป็นการประเมินตามสภาพจริง วิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการ ของนักเรียนมากกว่าการประเมินจากการสอบเท่านั้น โดยให้เริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 กำหนดโรงเรียนให้เป็นกลุ่มเป้าหมายนำร่องอย่างน้อยร้อยละ 10 ของจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ไม่น้อยกว่า 3,100 โรงเรียน) ให้กระจายครอบคลุมทุกสภาพพื้นที่ทั้งนอกเมืองและในเมือง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ผลการติดตามการดำเนินงานการจัดกิจกรรมของสำนักทดสอบทางการศึกษาสรุปผลการดำเนินงาน โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในภาพรวมว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามโครงการที่กำหนดไว้ ผลการประเมินพฤติกรรมความรู้ของผู้เรียนในภาพรวมมีค่าร้อยละ 88.81 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มากที่สุดร้อยละ 96.11 ผู้เรียนกล้าแสดงออก ร้อยละ 93.08 และผู้เรียนร่วมนำเสนอผลงานการเรียนรู้ของตนเอง ร้อยละ 84.86 (กานิต บุตรดา, 2561) ซึ่งการจัดกิจกรรมระยะแรกของโรงเรียนต่าง ๆ เป็นการจัดกิจกรรมตาม แผนโครงสร้างเท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ไม่ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมในการคิดและการจัด กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน (ภูเบศร์ เข้มทอง, 2561) มีผลการวิจัยการนำ นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เช่น ยุทธศาสตร์การนำนโยบายการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา พบว่า สภาพปัจจุบันการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด (สุระศักดิ์ ฉายขุนทด, 2560) หรือการประเมินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า โครงการมีความเหมาะสม การประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (เอกชัย ศรีวิไล, 2560) ส่วนสภาพที่เป็นอุปสรรคนั้น พบว่า โรงเรียน มีขนาดต่างกันมีผลต่อการบริหารกิจกรรมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลางจะมีจำนวนครูต่อนักเรียน ที่เหมาะสม มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการ สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครอบคลุม และหลากหลาย ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูและนักเรียนน้อยเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับ ความสามารถของนักเรียนแต่ละระดับชั้น และโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป จึงมีข้อจำกัดใน เรื่องอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการ (จุฑามาศ สุภาพจน์, 2558) ดังนั้น

การดำเนินการตามโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ครูผู้สอนต้องลดบทบาทลงจากเดิมเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการสร้างกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ ที่ตอบสนอง ความสนใจ ความถนัดและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดค่ายเพิ่มเวลารู้ (OBEC Active Learning Camp) ให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาดำเนินการ 15 กิจกรรม สามารถเพิ่มเติมกิจกรรมตามความต้องการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผลการวิจัยและแนวนโยบายที่กล่าวแล้วข้างต้น นโยบาย “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” มีผลกระทบทั้งที่ประสบความสำเร็จและเกิดอุปสรรคโดยเฉพาะขนาดของโรงเรียนที่มี จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 98 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 46 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.93 ของทั้งหมด ซึ่งกลุ่มเครือข่ายดอยเต่า สหศึกษา มีโรงเรียนทั้งสิ้น 12 โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กถึง 10 โรงเรียน ข้อจำกัดการดำเนินงานตาม โครงการไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อต้องการทราบว่าตั้งแต่เข้าโครงการเป็นต้นมา ปัจจุบันมีสภาพการดำเนินงานของโครงการในภาพรวมเป็น อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการหาแนวทางให้การดำเนินงานตามโครงการได้รับการ พัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 แบ่งวิธีการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนใน กลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 129 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบจากรายการที่กำหนดให้ (multiple choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพ การดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating scale) และตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงาน โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษาเป็นแบบกำหนด ข้อคำตอบให้ เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response) มีวิธีสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อศึกษา ความหมาย แนวคิด ความสำคัญของการดำเนินการตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษา

2. สังเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง กำหนดขอบเขตเนื้อหา จำนวน 4 ด้าน เพื่อสร้างนิยามปฏิบัติการ ตัวชี้วัดพฤติกรรมการบริหาร

3. ยกร่างข้อคำถามสภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ตามขอบเขตเนื้อหา จำนวน 60 ข้อ และปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จำนวน 24 ข้อ

4. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับใหม่เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำมาวิเคราะห์หาค่า IOC ได้ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อ

6. นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือของวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามเท่ากับจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน นัดหมายการจัดเก็บ ถึงกำหนดเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามจำนวน 129 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หาค่าเฉลี่ย (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 วิธีดำเนินการมีดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวน 9 คน คือนักวิชาการที่เป็นอาจารย์ในวิทยาลัยขึ้นไป 3 คน ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 3 คน

เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเติมคำ (Completion form) ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end) โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรายงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแล้ว นำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อ และปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ที่มีค่าร้อยละสูงที่สุด แต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อ มาสรุปอุปนัยแล้วกร่างเป็นแบบสอบถามภาพรวมแต่ละด้าน ๆ ละ 1 ข้อรวม 4 ข้อ นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ติดต่อกับนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการส่วนตัว เพื่อเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอนหนังสือแต่งตั้งจากวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิโดยตรงพร้อมแบบสัมภาษณ์ นัดหมายการสัมภาษณ์ ดำเนินการตามกำหนด นำบันทึกไปตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการสัมภาษณ์มาสรุปเป็นรายด้าน สรุปอุปนัย วิเคราะห์ความสอดคล้อง หาความถี่ จัดลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ เสนอในรูปตารางวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีผลโดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยรวม

ด้าน	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน	4.19	0.55	มาก
2	การจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน	4.22	0.57	มาก
3	การกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	4.18	0.56	มาก
4	การเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน	4.16	0.56	มาก
	โดยรวม	4.19	0.52	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.52) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมตามแผน การดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.57) สูงที่สุด รองลงมา คือ การวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.55) การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.56) และการเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.16$, $\sigma = 0.56$) ตามลำดับ

2. ปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสูงสุดของแต่ละด้านมีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละปัญหาสูงสุดของการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

ด้าน	สภาพปัญหา	ร้อยละ
1. การวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน	การติดต่อประสานกับบุคคลภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรอื่น เพื่อขอรับสนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อย	17.20
2. การจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน	การสนับสนุนงบประมาณจัดหาสื่ออุปกรณ์เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	22.40
3. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการไม่ทั่วถึงวิธีการไม่หลากหลาย	21.10
4. การเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน	การสนับสนุนงบประมาณเผยแพร่ภายนอกมีจำกัดไม่เพียงพอ	17.50

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ด้านการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน การติดต่อประสานกับบุคคลภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อขอรับ การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อย สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.20 ด้านการจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน การสนับสนุนงบประมาณจัดหาสื่ออุปกรณ์เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22.40 ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการไม่ทั่วถึงวิธีการไม่หลากหลาย

สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 21.10 และด้านการเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน การสนับสนุนงบประมาณ เผยแพร่ภายนอกมีจำกัดไม่เพียงพอ สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า การติดต่อประสานกับบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อขอรับการสนับสนุนมีน้อย งบประมาณเพื่อจัดหาสื่อ อุปกรณ์เพิ่มเติมไม่เพียงพอ การเผยแพร่ผลงานไม่ทั่วถึง และงบประมาณให้ครูเผยแพร่ผลงานสู่ภายนอกไม่เพียงพอ

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 การวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีคณะทำงานเพื่อจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศความรู้ ความสามารถและความสนใจของบุคลากรที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน (ความถี่ = 8) มีการวางแผนเตรียมการสำรวจความต้องการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับลักษณะ และประเภทกิจกรรม (ความถี่ = 7) และการประสานกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรอื่นเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น (ความถี่ = 6) ตามลำดับ

3.2 การจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน สถานศึกษาควรวางแผนสนับสนุนงบประมาณเน้นการใช้สื่อวัสดุในท้องถิ่น และจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมของครูและนักเรียน (ความถี่ = 6) จัดประชุมร่วมกัน วิเคราะห์และปรับปรุงเป้าหมายให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจที่มุ่งสู่ความสำเร็จ และมีการสำรวจความสนใจและความต้องการของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (ความถี่ = 4) เท่ากันตามลำดับ

3.3 การกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรม (ความถี่ = 7) สร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมาย วิธีการประเมินและแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ (ความถี่ = 6) และมีการทำรายงานผลการนิเทศ การชี้แนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังสิ้นสุดการนิเทศร่วมกัน (ความถี่ = 5) ตามลำดับ

3.4 การเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีการสื่อสารแบบสองทางกับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุท้องถิ่นจัดทำสื่อการจัดกิจกรรม (ความถี่ = 7) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน และเปิดรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานภายนอกเพื่อใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรม (ความถี่ = 5) เท่ากันตามลำดับ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 สถานศึกษาควรมีข้อมูลสารสนเทศความรู้ ความสามารถและความสนใจของบุคลากรที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีการวางแผนสนับสนุนงบประมาณ เน้นการใช้สื่อวัสดุในท้องถิ่นและจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมของครูและนักเรียน มากยิ่งขึ้น มีการนำผลการประเมินมาประมวลผลเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนา กิจกรรม และ ควรใช้การสื่อสารแบบสองทางกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุท้องถิ่นในการจัดทำสื่อจัดกิจกรรม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์มีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีผลการวิจัย ดังนี้

1.1 สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำโครงการอย่างเป็นระบบ มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์จากการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา กำหนดเป็นเป้าหมายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มีการทบทวนตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ มีการสำรวจข้อมูลความสนใจของนักเรียน แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ มีการวิเคราะห์ประเภทของกิจกรรมที่เขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะกับกิจกรรมที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่เดิมเพื่อบูรณาการเป็นกิจกรรมในโครงการ เป็นไปตามแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กล่าวว่า การดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ต้องศึกษา วิเคราะห์นโยบาย คู่มือการบริหารจัดการเวลาและชุดเอกสารกิจกรรม กำหนดตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของการบริหารจัดการข้อมูล ความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2556) และการศึกษาของ คมสธร บุญประโคน เรื่องการดำเนินงานการบริหารจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (คมสธร บุญประโคน, 2561) และการศึกษาของสุดสวาสดี พานทอง เรื่องแนวทางการบริหารจัดการตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน (สุดสวาสดี พานทอง, 2564)

1.2 ปัญหาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า การติดต่อประสานบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อขอรับสนับสนุนในการจัดกิจกรรมมีน้อย การสนับสนุนงบประมาณจัดหาสื่ออุปกรณ์เพิ่มเติมไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ไม่มีการสร้างข้อตกลง กำหนดเป้าหมายและวิธีการประเมินเพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของกันและกัน และการสนับสนุนงบประมาณเผยแพร่ภายนอกมีจำกัดไม่เพียงพอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดทำแผนและโครงการไม่ได้แนวนโยบายมาวิเคราะห์กับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ไม่มีข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรม งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัดตามขนาดของสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และไม่มีการประชุมเพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศก่อนการปฏิบัติงาน และการศึกษาของ สุรทรรศน์ สุขทองแสง เรื่องการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การกำหนดนโยบายให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับบุคคล ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูมีส่วนร่วมในการประสานงานกับครูในช่วงชั้นและผู้ปกครอง หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้การสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์และร่วมจัดกิจกรรม น้อยที่สุด การจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่องเป็นประจำ ไม่มีการกำหนดแนวทางหรือข้อตกลงระหว่างกันอย่างชัดเจน และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงการ น้อยที่สุดเช่นกัน (สุรทรรศน์ สุขทองแสง, 2562)

2. ผลการหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษาควรมีคณะทำงานเพื่อจัดเก็บข้อมูลด้านความรู้ ความสามารถและความสนใจของบุคลากรที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ควรวางแผนสนับสนุนงบประมาณ เน้นการใช้สื่อวัสดุในท้องถิ่น และจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมของครูและนักเรียน ให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรม และมีการสื่อสารแบบสองทางกับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนวัสดุท้องถิ่น

จัดทำสื่อการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การมอบหมายงานจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบ ความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สื่อและงบประมาณที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรม จึงต้องได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณและบุคลากรรับผิดชอบ มีข้อมูลสารสนเทศช่วยให้มีความสะดวก รวดเร็วในการจัดทำรายงานหรือเผยแพร่ข่าวสาร เป็นไปตามแนวคิดของ พงศกร หมุดแก้ว ที่เสนอแนะว่า สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ให้มีความสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ครอบคลุม ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน (พงศกร หมุดแก้ว, 2564) และการศึกษาของ สุชาวัฒน์ สุวรรณาค เรื่องการประเมินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มผาเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า สถานศึกษาควรมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร การบริหารโครงการ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ต้องมีการสรุปรายงานผล และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินโครงการเสมอ (สุชาวัฒน์ สุวรรณาค, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายดอยเต่าสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมตามแผน สูงที่สุด รองลงมา คือ การวางแผนส่งเสริมสนับสนุน การกำกับ ติดตามและประเมินผล และการเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน ต่ำที่สุด ตามลำดับ ปัญหาการดำเนินงาน คือ การประสานขอความร่วมมือกับบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ราษฎรชาวบ้านในชุมชนและองค์กรอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีน้อย งบประมาณจัดหาสื่อ อุปกรณ์มีจำกัดไม่เพียงพอ การเผยแพร่ผลการดำเนินงานทำได้ไม่ทั่วถึง การสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานมีน้อยไม่เหมาะสม แนวทางการพัฒนา สถานศึกษาควรมีการวางแผนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล ราษฎรในชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในเขตบริการให้มากขึ้น ส่งเสริมการใช้วัสดุในชุมชนมาผลิตสื่อการจัดกิจกรรม โดยความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียน เพิ่มช่องทางเผยแพร่ผลงานของครู นักเรียนและโรงเรียนทางสื่อออนไลน์ ที่ประหยัดงบประมาณ และควรให้มีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการนำผลไปเป็นข้อมูลปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษา รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน คือ

- 1) ด้านการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีคณะทำงานเพื่อจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ความสามารถและความสนใจของบุคลากรที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน
- 2) ด้านการจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน สถานศึกษาควรวางแผนสนับสนุนงบประมาณ เน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่น และจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมของครูและนักเรียน
- 3) ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน สถานศึกษาควรให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรม และ
- 4) ด้านการเสวนาสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีการสื่อสารแบบสองทางกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุท้องถิ่นจัดทำสื่อการจัดกิจกรรม สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ

- 1) ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนส่งเสริมการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
- 2) แนวทางการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อนำแผนงานการดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
- 3) รูปแบบการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กามนิต บุตรดา. (2561). การจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่ส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- คมสรร บุญประโคน. (2561). การดำเนินงานการบริหารการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จุฑามาศ สุธาพนธ์. (2558). แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พงศกร หมุดแก้ว. (2564). การประเมินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเวียงสา 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- ภูเบศร์ เข้มทอง. (2561). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดพิจิตร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2563 - 2565). เชียงใหม่: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2556). คู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุดสวัสดิ์ พานทอง. (2564). แนวทางการบริหารจัดการตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- สุธาวัดน์ สุวรรณาค. (2565). การประเมินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มผาเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- สุรทรรณ สุทองแสง. (2562). การดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุระศักดิ์ ฉายขุนทด. (2560). ยุทธศาสตร์การนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เอกชัย ศรีวิไล. (2560). การประเมินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.